

Наш земляк – лауреат Державної премії України

Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, доктор фізико-математичних наук, професор, завідувач відділу числових методів математичної фізики Інституту прикладних проблем механіки і математики ім. Я.С.Підстригача, наш земляк Микола Миколайович Войтович видатною людиною себе не вважає. "Я насправді таким не є. Просто мені, напевно, трохи більше, ніж належить, повезло в житті, в основному на людей, з якими я жив, працював і які були для мене взірцем для наслідування, хоч мені не завжди вдавалось їх наслідувати", - говорить відомий український вчений.

А ось на рідній Зарічненщині ім'я професора Войтовича, на жаль, широкому загалу не відоме. Появі цієї публікації в рубриці "Знай наших!" передував випадок. На початку лютого у Зарічненській школі відбулась традиційна зустріч колишніх випускників. Представники різних поколінь з усіх куточків України та ближнього зарубіжжя з'їхались на зустріч з альма-матер. Серед них і ті, хто закінчив десятирічку 55 років тому. Саме від їх імені, зі своїми спогадами й виступив заквітчаний сивиною, поважний літний чоловік. Хто він і що він – про це вже в школі дізнались після зустрічі, гортаючи полишений випускником бібліографічний покажчик Національної академії наук України. З ним і завітала до редакції директор школи Любов Стрілкова.

Виявляється, в числі виходців нашої школи є й лауреати Державної премії України, - говорить схвильовано Любов Дмитрівна. - Хочеться, аби всі наші земляки знали, що ми теж не ликом шиті. Перечитуючи рядки сторінок біографії Миколи Миколайовича Войтовича, дізналась, що він не лише відомий на Україні вчений-математик, а й ще - професор Варшавської політехніки та Академії ім. Ка-

Миколайович і сам полишається доволі скромною людиною. Він ревно береже в пам'яті дорогоцінні спогади дитинства та юності, які нерозривно пов'язані з Поліссям. Дізнавшись, що наш часопис готує до публікації про нього матеріал, професор Войтович взявся занотувати оті спогади й незабаром уже надіслав мені першу частину "Штрихів до автопортрета". Читанням ті мемуари з великим захопленням. Вчений - математик має ще й неабиякий письменницький хист.

Немов живі, постають в уяві події воєнних та післявоєнних років. Поліський хугірець у 7-8 дворів, бідова вдова-солдатка з двома синами на руках. Ще двоє померли від тифу в 42-му. Батько Миколи Миколайовича загинув 2 травня 1945 року в Берліні. А підосніть від нього прийшла посылка. В сім'ї навіть порадили: живий батько. Аж ні - посилка надто довго йшла та й ту ввечері "хлопці з лісу" забрали. У сорок шостому Миколи разом з матір'ю довелось перелобороти тиф. А ще через якийсь рік на сусідньому хуторі Радочі, від рук "лісових хлопців", загинули мамин двоюрідний брат з дружиною й п'ятеро їх дітлахів перебираються в родину Войтовичів, і сім'я опікується ними впродовж кількох років. Потім

Далі в кан- захист кан- дидатської дисертації, посади стар- то Львівського філіалу математи- ної фізики Інституту математики, захист докторської дисертації, посади завідувача відділу числових методів математичної фізики ІППММ ім. Я.С.Підстригача. У 1989 році Микола Миколайович стає лауреатом Державної премії УРСР в галузі науки і техніки. Нагороджений наш земляк і відзнаками НАН

да". В кінці 80-х Адам Войтович перейшов в РАТАУ заступником директора. На початку 90-х призначений головою прес-центру Верховної Ради. Саме він вперше, на свій страх і ризик, впустив на засідання Ради кореспондента радіо "Свобода". Вів всі прес-конференції Президента Леоніда Кравчука. Одержав звання Заслуженого журналіста України. У 94-му вийшов на пенсію і відхилив всі пропозиції стосовно роботи. Натомість, заохопився городництвом. На невеличкій ділянці під Києвом збудував самотужки навіть хатку. Описує

Товича, дізналась, що він не лише відомий на Україні вчений-математик, а й ще - професор Варшавської політехніки та Академії ім.Казимира Великого та Польщі, автор 169 монографій та підручників, серед них - 2 видані англійською мовою, одна - польською. Микола Михайлович - блискучий прогност, учасник численних міжнародних конференцій і семінарів. Завдяки його зусиллям у 1995 році було створено один з перших на теренах колишнього Радянського Союзу і перший в Україні Об'єднаний осередок Міжнародного науково-технічного товариства IEEE, який Микола Михайлович очолював впродовж чотирьох років. З 2000 року він став членом Американського математичного товариства(AMS). Вельми шкода, що ми, земляки, про все це дізнаємось з таким запізненням. Отож, як в пісні співається: "Не цураймося, признаваймося, не багачько ж нас є."

Відразу ж після зустрічі з Любою Дмитрівною, беруся й собі штудіювати брошуру про життєвий шлях вченого земляка, видану до його 70-річного ювілею. Світ таки й справді тісний, бо ж Микола Михайлович народився і виріс на хуторі Чертж, поблизу сусідньої Вичівки. А ще через деякий час, безпосередньо спілкуючись з професором Войтовичем, дізнаюся, що поруч з мною, на одній вулиці, проживала його прийомна сестра Павліна Василівна. Скільки за вік мали зустрічей, довгих розмов й ніколи, чорез властиву їй скромність, сусідка навіть словом не обмовилась, яка іменита людина її названий брат.

Попри всі свої регалії, звання і визнання вченого світу, Микола

льських хлопців, загинули мамин двоюрідний брат з дружиною й п'ятеро їх дітлахів перебираючись в родину Войтовичів, і сім'я опікується ними впродовж кількох років. Потім троє з названих братів перебираються у власну хату, а двоє дівчат полишаються під опікуством Миколиних матері та дядька. Серед дитячих уподобань хлопця - плетіння постолів та перебирання узорів для ткання ряден і рушників на "кроснах". По суті - це було перше знайомство майбутнього математика із неіснуючими тоді ще поняттям програмування і алгоритми, що згодом стало основним заняттям на все життя.

Ази науки малий Миколка почав здобувати у 1947 році в Соломирській початковій школі. Далі були Вичівська неповна середня і Заріченська середня школи. Для гарного навчання у Миколи було кілька стимулів: старший брат Адам був відмінником, мати вельми хотіла, щоб діти вчилися, бо це було мрією батька, сприяло навчання і хуторське, без компаній, життя. А ще Миколі щастило з учителями - не було таких, яких би не любив. Й до нині в пам'яті їх імена: директор Заріченської школи З.П.Задорожний, вчитель української мови Д.П.Вознюк, історик Ткачук Г.А., фізик Зіневич Є.І., вчителька хімії Притоліук С.П., вчителька математики Гриценко О.П, котра й підготувала Миколу до вступу в університет. Поряд з іменами вчителів і світлі спогади про однокурсників: Андрія та Олексія Сільманів, братів Пархомчуків, хлопців Лозицьких. Після закінчення зі срібною медаллю Заріченської школи, Микола Войтович стає студентом механіко-математичного факультету Львівського державного університету ім. І.Франка. Свій трудовий шлях почи-

пів ім'ям ім. Я.С.Гідстригача. У 1989 році Микола Михайлович стає лауреатом Державної премії УРСР в галузі науки і техніки. Нагороджений наш земляк і відзнаками НАН "За підготовку наукової зміни" та "За наукові досягнення". Й понині професор Войтович не полишає своєї наукової діяльності, плідно працює в Інституті прикладних проблем механіки і математики (м.Львів). Микола Михайлович був членом спеціалізованих рад по захисту кандидатських та докторських дисертацій у Львівському національному університеті ім.І.Франка, Національному університеті "Львівська політехніка", залишається членом спецради в рідному інституті. Він є членом експертної ради ВАК України з математики, а також членом редакційних колегій шести наукових журналів, які виходять в Києві, Рівному та Львові.

За що б не брався в своїй науковій діяльності професор Войтович - все робить талановито, по-совісті. Своім учням та колегам постійно повторює: "Працюйте з душею". Він твердо до переконаний в тому, що справу свого життя потрібно любити. А в самому житті - найголовніше - не схитрити. Він ніколи не кривив душою, був світлим промінцем для всіх, хто поруч в найтяжчі часи тоталітарного режиму. Ніс в собі ясність, порядність, людяність. Ніколи не боявся сказати в очі правду, якою б вона не була.

Серед людей, на котрих завжди ривнявся в своєму житті Микола Войтович, - насамперед старший брат Адам. Журналіст за фахом, свою творчу діяльність Адам Михайлович розпочинав з районних газет Острожця та Березного на Рівненщині. Далі були обласна газета "Червоний прапор", робота кореспондента по Україні в газеті "Прав-

пенсію і відхиляв всі пропозиції стосовно роботи. Натомість, захопився городництвом. На невеличкій ділянці під Києвом збудував самотужки навіть хатку. Охоче блукав лісом у пошуках грибів.

У 2004 році Адам Михайлович увійшов в групу інформаційної підтримки Віктора Ющенка. Укладав і готував до друку його книги "Україна зможе", "Вірю в Україну". Не вдовзі, після 70-річного ювілею, у нього стався четвертий інфаркт. Похований Адам Михайлович на Байковому кладовищі. На жаль, про таку непересічну особистість, ми - земляки, дізнаємось тільки зараз.

Напевне, в спадок від брата, а ще від землі, що згодувала та виростила його, Миколі Михайловичу дісталась любов до городництва. Свій вільний час науковець щедро присвячує саду-городу. Він у нього доглянутий, зеленіє-квітує у призначену для цього пору, радує хорощим врожаєм. Бо ж господар на тій ділянці трудиться від зорі до зорі. Частенько й друзів пригощає саморобним яблучним вином. "У нашого Нік Ніка кругом порядок: і в науці, і в житті", - люблять примовляти вони при цьому.

Фахом свого життя Микола Войтович обрав служіння науці. Його наукові здобутки характерні високим професіоналізмом, оригінальністю, наявністю нових ідей. Він уміє дотримуватись своїх принципів і здатний завжди в іншій людині бачити собі рівного. А ще Миколі Михайловичу не потрібно собі штучно створювати авторитет, бо вже давно має заслужену повагу від оточення.

Наш земляк - доволі скромна людина й не звик вихвалитись своїми досягненнями, але він гідний того, щоб ним пишалися усі країни.

Галина ГАВРИЛОВИЧ